

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠTAJ O
PROVEDBI ŽUPANIJSKE
RAZVOJNE STRATEGIJE
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremljen u

*Regionalnoj razvojnoj agenciji
Slavonije i Baranje d.o.o. Osijek*

Osijek, listopada 2014.

IZVJEŠTAJ O PROVEDBI ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

1. Uvod

Usvajanjem Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Zakon) i Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011. - 2013. (dalje u tekstu: Strategija) te Pravilnika o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (Pravilnik) pokrenut je proces strateškog planiranja regionalnog razvoja na razini županija u Republici Hrvatskoj.

U svim županijama u Hrvatskoj izrađene su županijske razvojne strategije (ŽRS) za razdoblje 2011. - 2013. Sukladno članku 30. Zakona Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (u daljnjem tekstu: MRRFEU) godišnje izvještava Vladu Republike Hrvatske o provođenju regionalne razvojne politike dok županije izvještavaju MRRFEU o provedbi županijskih razvojnih strategija (ŽRS-a). Člankom 12. Pravilnika utvrđena je obveza županija o izvješćivanju MRRFEU o provedbi Razvojne strategije.

Zakon o regionalnom razvoju predviđa donošenje planskih dokumenata regionalnog razvoja u skladu s razdobljem trajanja Strategije Vladinih programa. Budući da nova Strategija regionalnog razvoja još nije izrađena, radi otklanjanja izostanka institucionalnog strateškog okvira za prijavu i provedbu projekata uz sufinanciranje Europske unije, Ministarstvo regionalnog razvoja zatražilo je produljenje važećih županijskih razvojnih strategija na 2014. godinu. Osječko-baranjska županija donijela je Odluku o produljenju važenja ŽRS 2011. - 2013. i na 2014. godinu temeljem Odluke Skupštine od 18. prosinca 2013. godine, čime bez obzira na niz utvrđenih promjena u kontekstu regionalne politike, vizija, ciljevi, prioriteta i mjere ŽRS ostaju nepromijenjeni.

Dva su cilja izvještavanja županija o provedbi ŽRS-a MRRFEU.

Prvi se cilj odnosi na sumarno prikazivanje provedenih razvojnih mjera u 2013. godini s ciljem postizanja strateških ciljeva i prioriteta razvoja utvrđenih u ŽRS.

Drugi je cilj usmjeren na izvještavanje o postignutim konkretnim rezultatima provedenih razvojnih mjera pomoću pokazatelja rezultata, čime se dokazuje postizanje strateških ciljeva i prioriteta razvoja.

Razvojna strategija Osječko-baranjske županije 2011. - 2013. prihvaćena je u siječnju 2011. godine, a tijela koja provode Strategiju su dionici regionalnog razvoja - javni, privatni i civilni sektor.

Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje d.o.o. kao regionalni koordinator za Osječko-baranjsku županiju svake godine priprema Izvještaj o provedbi Županijske razvojne strategije (u daljnjem tekstu: Izvještaj).

Slijedeći metodologiju izrade Izvještaja, propisanu od strane MRRFEU, RRA SiB je upravnim odjelima Osječko-baranjske županije, jedinicama lokalne samouprave, Sveučilištu Josip Juraj Strossmayer, komunalnim poduzećima na području Županije, velikim državnim sustavima (Hrvatske vode, Hrvatske šume, Hrvatske autoceste, HEP, Hrvatske željeznice, INA, itd.), Županijskoj upravi za ceste, Kliničkoj bolnici Osijek i drugim subjektima uputila zahtjev za dostavu popisa razvojnih projekata koji su provedeni i/ili su u tijeku provedbe u izvještajnom razdoblju (2013. godina). To su investicije koje su, ukoliko su nositelji projekta JL(R)S sadržane u planovima razvojnih programa proračunskih korisnika na području županije. S obzirom da privatni subjekti (tvrtke u privatnom vlasništvu) nemaju obvezu dostavljanja podataka o svojim investicijama na području Županije regionalnom koordinatoru podaci na koje se referira u ovome dokumentu pribavljeni su suradnjom s Hrvatskom gospodarskom komorom - Županijskom komorom Osijek.

RRA SiB je navedene podatke objedinila, te ih skupno prikazala u Izvješčaju, povezujući ih sa ciljevima, prioritetima i mjerama ŽRS, te skupnim mjerama prema područjima razvoja. Izvješčaj je izrađen temeljem dostavljenih podataka upravnih odjela Osječko-baranjske županije, Sveučilišta, jedinica lokalne samouprave (osobito gradova), Hrvatskih voda, Hrvatskih šuma, većine komunalnih tvrtki s područja Županije¹, Uprave za ceste OBŽ, Hrvatskog centra za razminiranje, HEP Plina, Lučke uprave i Kliničke bolnice Osijek te Hrvatske gospodarske komore koja sustavno prikuplja podatke o gospodarskim aktivnostima na području Županije.

Ovaj Izvješčaj je, kao što je uputama i predviđeno, pokušao prikazati provedene razvojne mjere u 2013. godini s ciljem ocjene o postizanju strateških ciljeva i prioriteta razvoja utvrđenih u ŽRS, radi utvrđivanja relevantnosti predviđenih strateških prioriteta.

Uz uvodne informacije, izvješčaj sadrži poglavlja o elementima o kojima se izvješćava, o kapitalnim razvojnim projektima, kratak opis ključnih izazova u provedbi ŽRS-a (glavni uzroci, potencijalne posljedice i učinci problema i/ili rizika u provedbi mjera ŽRS-a), te obrazloženje potrebe za revizijom ŽRS-a, kao zaključne ocjene.

Sastavni dio ovog izvješćaja je Excel datoteka koja u sebi sadrži financijski izvješčaj o provedbi skupine mjera ŽRS po područjima razvoja (*T1-Financijski izvješčaj*) i Popis razvojnih/kapitalnih projekata u izvješčajnom razdoblju - 2013 (*T5-Razvojni projekti*). S obzirom na indeks razvijenosti Osječko-baranjske županije (OBŽ), u ovom izvješčaju nije napravljena distinkcija između područja razvoja i potpomognutih područja jer je riječ o istome.

2. Osnovni elementi izvješćavanja

2.1. Uvodne informacije

Sukladno uputama o izradi Izvješća o provedbi Županijskih razvojnih strategija od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje (RRA SiB) kao akreditirani koordinator regionalnog razvoja podnosi izvješčaj za područje Osječko-baranjske županije. Izvješćaji za MRRFEU o provedbi ŽRS-a podnose se ove godine po treći put.

Izvješčaj se odnosi na realizaciju aktivnosti unutar mjera, prioriteta i ciljeva Akcijskog plana ŽRS-a, i to tijekom 2013. godine, te planirane aktivnosti u 2014. godini (također obuhvaćajući samo dostupne podatke), koja je i zadnja godina obuhvaćena ŽRS-om. Budući da sadržaj i metodologija izrade izvješća zahtijeva drugačiju i sveobuhvatniju vrstu informacija nego što ih pružaju dostupni izvori informacija i dionici regionalnog razvoja koji provode mjere ŽRS, Izvješčaj pruža informaciju o provedbi najviše u smislu *financijske realizacije i financijskog plana*. Naime, o pokazateljima, kako su navedeni u Akcijskom planu ŽRS, može se izvijestiti samo sa stajališta "županije kao institucije", jer su samo upravni odjeli OBŽ, u razdoblju izrade ŽRS, raspolagali takvom vrstom podataka, te se u puno manjoj mjeri bavilo javnim poduzećima i privatnim sektorom koji su veliki investitori. Traženi format izvješćaja o pokazateljima rezultata nije prikladan za prikaz rezultata velikog broja projekata koji su vrlo heterogeni po svom karakteru, ali i značenju.

2.2. Provedba mjera ŽRS po područjima razvoja - razvojni projekti

Cilj ovog dijela izvješćaja je izvijestiti o razvojnim projektima na području OBŽ koji imaju za cilj provedbu mjera definiranih ŽRS-om OBŽ tijekom 2013. godine, prema razvojnim područjima, odnosno o projektima koji su provedeni i/ili je njihova provedba u tijeku u izvješčajnom razdoblju, tj. u 2013. godini.

¹ Kombel d.o.o., Belišće; Dvorac d.o.o., Valpovo; Vodoopskrba d.o.o., Darda; Baranjski vodovod d.o.o., Beli Manastir; Unikom d.o.o., Osijek; Čvorkovac d.o.o., Dalj; Vodovod-Osijek d.o.o., Osijek; Đakovački vodovod d.o.o., Đakovo; Našički vodovod d.o.o., Našice; Univerzal d.o.o., Đakovo

Izvještaj o provedbi mjera ŽRS, odnosno realizaciji projekata dionika razvoja na području Osječko-baranjske županije daje prikaz i dinamiku razvojnih ulaganja u 2013. godini za sljedeće kategorije:

- projekti čija je realizacija bila u tijeku u 2013. g.;
- projekti koji su pokrenuti i realizirani tijekom 2013. g.;
- projekti čija je realizacija započeta u 2013. godini te
- projekti čija je realizacija planirana u 2013. g.

Razvojni projekti na području OBŽ, prema zadanoj metodologiji MRRFEU podijeljeni su u dvije grupe/kategorije: redovni razvojni projekti i kapitalni projekti.

Kako MRRFEU nije definiralo kriterije za distinkciju ove dvije vrste projekata, RK ih je razlučio na način da su u obzir uzeti njihov značaj za područje OBŽ, visina ulaganja te vremenska perspektiva vezana za realizaciju i učinke. U tom smislu;

- *kapitalnim projektima* smatramo one projekte koji ispunjavaju neki od, ili sve sljedeće kriterije: projekti čije vrijeme provedbe prelazi okvir razdoblja 2011. - 2013. za koje je ŽRS izrađen; koji imaju strateško značenje u smislu utjecaja na određeni društveno-gospodarski sektor i/ili na više sektora; koji su isključivo investicijske prirode (investicije u osnovna sredstva) te čija je visina veće vrijednosti².
- *redovnim razvojnim projektima* smatramo sve ostale projekte koji su rezultat redovnih aktivnosti razvojnih dionika.

Podaci o ove dvije kategorije projekata dane su u *Excel datoteci* koja je sastavni dio ovoga Izvještaja, tako što dio/list *T1- Financijski izvještaj o provedbi skupine mjera ŽRS po područjima razvoja* sadrži podatke vezane za redovne razvojne projekte, dok dio/list *T5- Popis razvojnih projekata u izvještajnom razdoblju - 2013.* sadrži podatke vezane za kapitalne projekte.

Razvojni projekti na području Osječko-baranjske županije grupirani su prema ciljevima, prioritetima i mjerama Županijske razvojne strategije Osječko-baranjske županije 2011. - 2013. i kategorizirani prema sektorima (metodologija MRRFEU) kako slijedi:

- Gospodarstvo
- Komunalna infrastruktura
- Društvene djelatnosti
- Zaštita okoliša, prostor i priroda
- Ljudski potencijali
- Institucije i
- Ostalo.

Sljedećim tablicama dajemo pregled najvažnijih podataka vezanih za provedbu skupine mjera u izvještajnom razdoblju za 2013. godinu.

Tablica 1. Utrošena sredstva za provedbu skupine mjera u izvještajnom razdoblju 2013. godine po sektorima

Rb.	Sektor	Utrošena sredstava na realizaciju projekata (HRK) u 2013.		
		Redovni	Kapitalni	Ukupno - svi razvojni projekti
1	Gospodarstvo	925.972.383	17.421.610	943.393.993
2	Komunalna infrastruktura	179.134.955	278.736.854	457.871.810
3	Društvene djelatnosti	19.393.616	74.974.116	94.367.732
4	Zaštita okoliša, prostor i priroda	77.807.930	79.574.421	157.382.342
5	Ljudski potencijali	8.358.634	1.042.427	9.401.061
6	Institucije	12.099.641	0	12.099.641
7	Ostalo	2.578.915	0	2.578.915
Ukupno:		1.225.346.075	451.749.419	1.677.095.494

² U najvećem broju slučajeva radi se o projektima ukupne vrijednosti veće od 2 mil HRK.

Rb.	Sektor	Utrošena sredstava na realizaciju projekata (%) u 2013.		
		Redovni	Kapitalni	Ukupno- svi razvojni projekti
1	Gospodarstvo	76%	4%	56%
2	Komunalna infrastruktura	15%	62%	27%
3	Društvene djelatnosti	2%	17%	6%
4	Zaštita okoliša, prostor i priroda	6%	18%	9%
5	Ljudski potencijali	1%	0%	1%
6	Institucije	1%	0%	1%
7	Ostalo	0%	0%	0%
Ukupno:		100%	100%	100%

Izvor: Informacije dostupne RRA SiB prilikom izrade Izvješća o provedbi ŽRS OBŽ 2011. - 2014., kolovoz 2014.

Najviše sredstava za realizaciju projekata je prema dostupnim podacima utrošeno u području gospodarstva kad su u pitanju redovni projekti (76%), dok u kapitalnim projektima najviši iznos nose projekti komunalne infrastrukture (62%). Velik udio "redovnih" naspram "kapitalnih" ulaganja ponovo je posljedica (ne)dostupnosti informacija iz javnog sektora na nacionalnoj razini te iz privatnog sektora, spram lako dostupnih informacija iz županijskog proračuna koje nose glavninu izvješća.

U pogledu plana projektnih aktivnosti za sve skupine mjera za razdoblje 2011. - 2014., može se reći da OBŽ-a pokazuje značajne razvojne potrebe. Naime, najveći dio razvojnih dionika s područja OBŽ su aktivno uključeni u proces strateškog i operativnog planiranja, na dugoročnoj i srednjoročnoj osnovi. Posljedično tomu, može se konstatirati da ukupnost razvojnih projekata obuhvaća sve skupine mjera predviđenih ŽRS-om.

Tablica 2. Planirana sredstva za provedbu skupine mjera u izvještajnom razdoblju 2011. - 2014. godine po sektorima

Rb.	Sektor	Redovni (2011– 2014)	Kapitalni (2011+)	Ukupno (HRK)
1	Gospodarstvo	1.524.202.840	68.537.951	1.592.740.791
2	Komunalna infrastruktura	2.458.795.120	1.422.434.477	3.881.229.597
3	Društvene djelatnosti	484.365.002	491.577.285	975.942.287
4	Zaštita okoliša, prostor i priroda	489.181.050	316.003.490	805.184.540
5	Ljudski potencijali	29.279.330	4.962.400	34.241.730
6	Institucije	23.910.919	0	23.910.919
7	Ostalo	28.190.288	0	28.190.288
Ukupno:		5.037.924.549	2.303.515.603	7.341.440.152

Izvor: Informacije dostupne RRA SiB prilikom izrade Izvješća o provedbi ŽRS OBŽ 2011. - 2014., kolovoz 2014.

Značaj i obuhvat razvojnih potreba reflektira se u visini planiranih projekata za razdoblje 2011. - 2014., kako bi se dostigli razvojni ciljevi definirani ŽRS-om. Visina razvojnih potreba OBŽ prema dostupnim podacima RK-u, iznosi 7.3 mlrd. HRK.

U pogledu kapitalnih projekata, u čije su planiranje i realizaciju uključeni Osječko-baranjska županija kao jedinica regionalne/područne samouprave, Grad Osijek kao jedinica lokalne samouprave makro-regionalnog značenja, ali i druge jedinice lokalne samouprave, velika državna i javna poduzeća, komunalna poduzeća te konzorciji, planski podaci ukazuju na visinu do 2.3³ mlrd. HRK. Tijekom 2013. godine realizirano je 451.7 mil. HRK ili 19,6% njihovog planskog iznosa od 2.3 mlrd. HRK, a prema dostupnim podacima, uzevši u obzir da je većina podataka o investicijama javnih

³ Razlika u odnosu na izvješće za 2012. godinu u kojoj je planski iznos bio 1.8 mlrd HRK čini produženje važenja ŽRS i utjecaj 2014 godine na planirane kapitalne projekte.

poduzeća nedostupna. Takav odnos planiranog i realiziranog, rezultat je otežanih uvjeta zatvaranja financijske konstrukcije za realizaciju kapitalnih projektnih aktivnosti, odnosno iznalaženja izvora financiranja, budući da vlastita sredstva postaju sve oskudnija, ali i drugi izvori, kao što su kreditna sredstava (nacionalna i međunarodna) i nacionalna sredstva potpore.

Obzirom na pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji, potrebno je naglasiti nužnost daljnjeg jačanja kapaciteta za strateško i operativno planiranje te pripremu i provedbu projekata po metodologiji zadanoj EU programima. Naime, i OBŽ kao jedinica regionalne samouprave, jedinice lokalne samouprave i svi javni dionici u velikoj mjeri će imati mogućnost financiranja svih razvojnih projekata iz fondova EU, pod uvjetom da raspolažu fiskalnim i ljudskim kapacitetima za njihovu pripremu i provedbu. Pitanje skupe pripreme projektne dokumentacije, posebno za kapitalne projekte, moguće je rješavati dogovorom s financijskim institucijama te optimizacijom resursa na široj regionalnoj razini, uz korištenje mogućnosti subvencionirane tehničke pomoći.

Metodologija obrade podataka

U procesu prikupljanja i obrade podataka i informacija o broju, visini i strukturi razvojnih projekata dionika na području OBŽ, Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje d.o.o (RRA SiB) se koristila primarnim i sekundarnim podacima.

Primarni podaci dobiveni su od 42 jedinice lokalne samouprave (35 općina i 7 gradova) na području OBŽ⁴, komunalnih poduzeća, javnih ustanova, institucija i ostalih dionika razvoja (npr. civilni sektor) te Osječko-baranjske županije kao jedinice regionalne samouprave. Statistički je obrađeno preko 500⁵ pojedinačnih projekata kako u pogledu njihove visine, tako i u pogledu realizacije tijekom 2013. godine U obradi primarnih podataka korišteni su egzaktni izvori, kao što su proračuni JL(R)S, izvršenja proračuna te izvještaji o prihodima i rashodima, primicima i izdacima te metoda intervjuiranja.

Kod obrade projekata kapitalnog karaktera, RRA SiB isključivo je koristila podatke koje su dostavili njihovi nositelji/investitori (komunalna poduzeća, javna poduzeća, sveučilište, KBO, itd.) temeljem posebno izrađene ankete za ovu svrhu.

Kod realizacije pojedinih projekata, čija je visina poznata, a u odsustvu egzaktnih podataka o realizaciji tijekom 2013., RRA SiB se koristila metodom procjene, temeljem intervjuiranja odgovornih osoba u institucijama njihovih nositelja.

Sekundarni podaci su korišteni u analizi ulaganja sektora gospodarstva. Naime, što se tiče sektora gospodarstva na području OBŽ, RRA SiB nije bila u mogućnosti dobiti podatke o investicijama i kapitalnim projektima u vrijeme izrade ovoga izvještaja, te se koristila sekundarnim podacima FINE (obrada HGK ŽK Osijek) o ulaganjima gospodarskih subjekta (društva s ograničenom odgovornošću) registriranih na području OBŽ u dugotrajnu materijalnu imovinu u 2013. godini⁶. Ulaganja ostalih gospodarskih subjekata, kao što su obrti i OPG-i, RRA SiB nije bila u mogućnosti prikupiti u cijelosti iz sekundarnih izvora, već samo djelomično⁷ te se tako procjenjuje da su ulaganja gospodarskog sektora zasigurno veća nego što je navedeno u ovom izvještaju. *Moramo podsjetiti da svi (navedeni) razvojni dionici nemaju niti zakonsku niti bilo kakvim drugu obvezu dostavljanja ovakve vrste informacija županijama ili regionalnim koordinatorima u svrhu izrade izvještaja o provedbi ŽRS.*

⁴ Izvještaji o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (PRRAS) za 2013. korišteni za sve JLP(R)S; pojedinačni proračuni te izvršenja proračuna za 2013. za 75% JLP (R)S.

⁵ Baza podataka RRA SiB (www.slavonija.hr)

⁶ U analizu su uzeti sljedeći sektori NKD 2007: A, B, C D, E, F, H, I, J, Q i R

⁷ Podaci o ulaganju OPG-a prema IPARD programu sa stranice APPRR

3. Izazovi u provedbi ŽRS-a

Izrada županijske razvojne strategije obuhvatan je i zahtjevan posao, uzevši u obzir kako brojnost tako i različitost razvojnih dionika, koji više ili manje utječu na obuhvat, strukturu i dinamiku razvoja regije, te osobito obzirom na (ne)dostupnost i neujednačenost velikog broja informacija koje je potrebno prikupiti iz brojnih i vrlo različitih izvora.

Također, od strane nadležnih tijela nije izrađen niti predložen model prikupljanja informacija (metodologija) koji garantira kompletnu informaciju o svim razvojnim aktivnostima i izvorima financiranja tih aktivnosti na području županija. S druge strane, relevantni razvojni dionici na području županije - javna poduzeća, privatni poduzetnici i dr. nisu dužni pružati informaciju o realizaciji i planovima za svoje kapitalne investicije i razvojne projekte (institucionalni okvir). Veliki izazov u praćenju provedbe predstavljaju statistički podaci na županijskoj razini koji su u većoj mjeri nedostupni, te nedostatno i nesustavno praćenje kretanja pokazatelja koji najoptimalnije pokazuju ostvarenje pojedine mjere provedbe. To je ujedno i prilika za naredno razdoblje kada će se trebati napraviti revizija pokazatelja, koji osim što su jasno postavljeni i mjerljivi, moraju biti i dostupni bez da iziskuju značajne resurse za njihovo prikupljanje.

Slijedom navedenih metodoloških i institucionalnih izazova, Izvještaj je u pojedinim dijelovima precizan (prvenstveno u dijelu koji se odnosi na razvojne projekte upravnih odjela Županije kao i jedinica lokalne samouprave jer se temelje na egzaktnim podacima iz proračuna), a u pojedinim dijelovima manjkav (najviše u dijelu koji bi trebao sadržavati informacije o razvojnim projektima financiranim iz "svih ostalih izvora"). Kao takav, on ne daje kompletnu informaciju, već indikativnu.

Državna poduzeća, kao jedni od najvećih investitora, nisu o svojim namjerama dužni izvještavati županijskog regionalnog koordinатора i samim tim, ukoliko informacija o npr. planiranoj investiciji jednog javnog poduzeća dolazi iz jedinice lokalne samouprave na čijem području je investicija planirana - a ne iz samog javnog poduzeća, opravdano se postavlja pitanje točnosti i/ili vjerodostojnosti te informacije. Što je puno važnije, pojedina javna poduzeća imaju vrlo značajne kapitalne investicije u Županiji, ali o njima ne dostavljaju podatke (npr. HEP, kao veliki investitor koji je podijeljen na više sektora i tvrtki što dodatno otežava prikupljanje informacija). Time je konačna vrijednost realizacije i vrijednost planiranih kapitalnih investicija do kraja 2013. na području županije sigurno bitno smanjena.

U periodu izrade županijskih razvojnih strategija poslovni sektor, uz sva naša nastojanja, nije se dovoljno uključio u izradu ŽRS-a. Stoga informacije o razvojnim projektima vezani za prioritete i mjere u toj fazi prvenstveno su se temeljile na "županiji kao instituciji", a ne na "županiji kao teritoriju", što je u procesu izrade izvješća pokazalo velike nedostatke. Bez obzira na to što za poslovni sektor jesu prikupljene relevantne informacije bar u smislu realizacije u 2013. g., značaj i veličina poslovnog sektora svakako nalažu uspostavljanje modela redovne komunikacije, koordinacije i određene obveze informiranja, ne samo radi potrebe za ažurnim i relevantnim informacijama o aktivnostima iz ovog sektora, već prvenstveno zbog značaja i utjecaja planiranih projekata na razvoj regije. Ovdje je ipak potrebno uzeti u obzir i određenu rezervu predstavnika velikih poduzeća koja planirane investicije često drže poslovnom tajnom i o njoj ne komuniciraju u javnosti dok investicija nije u potpunosti pripremljena i izvjesna.

Izazov je svakako i povezivanje proračuna sa strateškim dokumentima (županijskim razvojnim strategijama, strategijama LAG-ova, planovima razvoja jedinica lokalne samouprave, akcijskim planovima i sl), odnosno povezivanje izvršenja proračuna sa provedbom mjera strateških dokumenata.

Izazovi u razdoblju provedbe ŽRS 2011. - 2013. ujedno predstavljaju i prilike za naredni programski period, i to osobito:

- jačanje partnerstva i suradnje između jedinica lokalne (regionalne) samouprave, gospodarskih subjekata, znanstvene zajednice, socijalnih partnera i organizacija civilnih društva, na čemu se temelji politika regionalnog razvoja, osobito u okviru Županijskog partnerskog vijeća,
- povezanost planova ulaganja državnih tvrtki s provedbom županijskih razvojnih strategija, investicijski planovi javnih poduzeća nisu usklađeni s razvojnim dokumentima nižih razina, kao što su županijske razvojne strategije i programi ukupnih razvoja JLS već se temelje na njihovim autonomnim programima razvoja. Izostanak zajedničkog planiranja u sljedećem programskom razdoblju treba riješiti prije svega snažnijim uključivanjem državnih tvrtki u rad Partnerskog vijeća,
- određivanje odgovornosti za provedbu pojedinih mjera zajedno sa strukturiranjem planiranih financijskih alokacija po pojedinoj mjeri, odnosno povećanje financijske transparentnosti i određivanje načina financiranja pojedinih mjera provedbe,
- izvori financiranja, kako je vidljivo i iz ovog izvještaja, najčešće se svode na proračune JL(R)S.
- daljnje jačanje administrativnih kapaciteta nositelja provedbe ŽRS.

Isto tako, u narednom periodu svakako treba imati na umu priliku koju predstavlja mogućnost suradnje između općina, gradova i županija. Uzimajući u obzir ograničenja fiskalnih i administrativnih kapaciteta dionika regionalnoga razvoja, potrebno je razmišljati u smjeru zajedničkih napora koji će doprinijeti realizaciji projekata koje ne mogu financirati pojedinačne uprave.

4. Zaključak

Ono što je ŽRS-om predviđeno i zacrtano kao mogući pravac razvoja - i ono što je u okviru jedne godine realizirano, zasad zapravo najviše ukazuje na utjecaj krize na proračunske kapacitete, kao i nažalost na postojanje nerazmjera između razvojnih potreba i dostupnosti sredstava za financiranje.

Iako od usvajanja ŽRS-a nisu nastupile nikakve značajne promjene ili okolnosti koje bi zahtijevale ozbiljne izmjene samog teksta analize u okviru ŽRS-a, Izvještaj ukazuje na potrebu određenih korekcija u smislu ponovnog razmatranja prioriteta, kao i racionalizacije broja mjera unutar postojećih prioriteta ŽRS-a. U skladu s donošenjem novog strateško-planskog okvira regionalnog razvoja u Republici Hrvatskoj, zadacima koje očekuju regionalne koordinatori, te uputama o preporučenom sadržaju i metodologiji kojom će se izrađivati budući strateški dokumenti za period nakon 2014., bit će planirana izrada ŽRS-a za naredno razdoblje 2015. - 2020. Ono što će svakako biti predmet revizije kod izrade nove ŽRS biti će akcijski plan, u kojem će važan kriterij biti dostupnost financijskih sredstava za provedbu mjera, a uzevši u obzir mogućnosti korištenja sredstava strukturalnih i kohezijskog fond Europske unije za financiranje razvojnih projekata.

U svakom slučaju, obzirom na očekivanja prema regionalnim koordinatorima razvoja u operacionalizaciji nacionalnih operativnih planova/ili programa i ŽRS-ova, nužna je *intenzivnija komunikacija s nadležnim tijelima* u cilju što kvalitetnije pripreme projekata pogodnih za financiranje kroz Strukturne fondove. Pitanje kvalitete koordiniranja regionalnog razvoja kao i obavljanja ovakvih zadataka od strane regionalnih koordinatora postaje upitno bez detaljnog i ažurnog informiranja koordinatora, te *dugoročno planirane* i konkretne *institucionalne podrške s nacionalne razine*.

Napominjemo da se na izvještaje o provedbi ŽRS-a regionalnih koordinatora nadležno ministarstvo ne očituje županijama niti regionalnim koordinatorima (a namjera RK-a bila je prilagoditi i poboljšati izvještavanje u skladu s očekivanom povratnom informacijom). Ovaj Izvještaj i sve što je naučeno u procesu koordinacije i izrade ŽRS-a kao i dosadašnja tri izvješća najvećim dijelom će biti korišten upravo u svrhu učenja i korekcije ŽRS-a u utemeljen i relevantan strateški dokument, a svi primijećeni nedostaci i naučene lekcije bit će uzeti u obzir pri izradi ŽRS-a za perspektivu 2015.-2020.